

202134/22.10.2021

Către:

- Camera Deputaților**
- Comisia pentru sănătate și familie**
- Comisia pentru industrii și servicii**
- Comisia juridică, de disciplină și imunități**
- Comisia pentru mediu și echilibru ecologic**

Ref: PLX495/2021 – Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății

Subscrisa, Asociația Farmaciilor Independente, prin președinte, farm. Cristina Pavel, în calitate de reprezentanți ai farmaciilor independente la nivel național, având în vedere propunerea de modificare a Art. 575 din Legea nr. 95/2006, prin proiectul legislativ cu nr. de înregistrare la Senat L352/2021, respectiv nr. de înregistrare la Camera Deputaților PLX495/2021, vă transmitem prezenta adresa care conține numeroase argumente pentru care nu considerăm această propunere ca fiind oportună pentru mediul farmaceutic din România și **vă solicităm să nu dați curs propunerii de modificare** a art. sus menționat, prin introducerea alin. (8), din considerente menționate mai jos.

Propunerea de modificare a textului este următoarea: *la art. 575, după alineatul (7), se introduce un nou alineat, alin.(8), cu următorul cuprins:*

“(8) Farmaciștii care sunt și cadre didactice în domeniu își pot desfășura activitate integrată, asociată activității didactice, în farmacii universitare, înființate de universitățile de medicină și farmacie acreditate, în condițiile legii. Având în vedere activitatea didactică desfășurată în farmaciile universitare, acestora nu li se aplică, în vederea autorizării de funcționare, prevederile criteriului demografic prevăzut la art. 12 alin. (1) din Legea farmaciei nr. 266/2008 republicată, cu modificările și completările ulterioare”

La baza solicitării noastre de nemodificare a art. 575 din Legea nr. 95/2006 în forma propusă de către Senat stau o parte din următoarele argumente, detaliate pe larg în anexa care însoțește prezenta adresă:

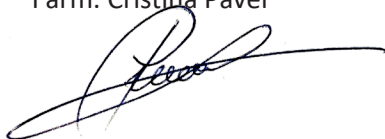
- Propunerea reprezintă o modificare fundamentală a întregului sistem farmaceutic din România și necesită cel puțin o amplă dezbateră cu toți actorii implicați din sistem, pentru a înțelege la un nivel aprofundat efectele pe termen mediu și lung a unei astfel de prevederi;
- Propunerea nu aduce nicio clarificare cu privire la modul în care se dorește a fi implementată, iar în argumentare nu se regăsește niciun fel de detaliere cu privire la viziunea legiuitorului asupra modului de funcționare a respectivelor farmacii universitare;
- Propunerea este profund discriminatorie și anti-concurențială, atât în ceea ce privește exceptarea de la criteriul demografic, având în vedere numărul deja foarte mare al farmaciilor comunitare din

- România, care depășește oricum criteriul demografic instituit prin lege din cauza unei alte excepții introduse și abrogate ulterior, precum și în ceea ce privește acordarea unor beneficii suplimentare unei categorii extrem de limitate, și anume farmaciști care sunt și cadre didactice, față de restul farmaciștilor, în timp ce și în acest moment farmaciștii cadre didactice pot înființa farmacii comunitare și pot desfășura activitate în cadrul acestora;
- În acest moment, există o serie de reglementări cu privire la stagiul de practică al studenților în farmacia comunitară, care abia în anul 5 de studiu se desfășoară pe perioada unui întreg trimestru; de asemenea, stagiile de practică de-a lungul celor 5 ani de studiu se pot desfășura inclusiv în laboratoare, fabrici și alte tipuri de organisme cu activitate farmaceutică;
 - În opinia membrilor asociației, stagiul de practică într-o farmacie comunitară cu activitate diversificată este extraordinar de valoros, deoarece permite studentului să ia contact și să experimenteze toate aspectele care vizează activitatea din farmacie; mai mult decât atât, acest lucru respectă întocmai modul în care studenții oricărei universități efectuează stagiile de practică sub directă supraveghere a specialiștilor practicieni din domeniu, îndrumați de cadrele universitare responsabile de stagiile de practică. Așa cum este formulată propunerea, nu este clar nici beneficiul pe care îl aduce un stagiul de practică într-o farmacie universitară față de modul efectuării unui stagiul de pregătire în laboratoarele din cadrul facultății sau al unui curs care vizează farmacia clinică sau comunicarea cu pacientul, având în vedere că nu sunt expuse niciun fel de detalii cu privire la acest aspect. Raportat la numărul studenților din fiecare centru universitar, pentru distribuirea lor pentru efectuarea stagiului de practică este un nevoie de număr destul de mare de farmacii angrenate în care aceștia să poată efectua stagiul eficient. Prin urmare, cum vor putea toți studenții să efectueze practică într-o sigura farmacie universitară? Pe de altă parte, deschiderea mai multor astfel de farmacii fără criterii clare, poate duce la abuzuri și practici anti-concurențiale. Ca să nu mai punem la socoteală numărul limitat al cadrelor didactice, care nu vor putea activa într-un număr nedefinit de farmacii.
 - În lipsa unor detalii **absolut necesare** referitoare la acest nou tip de farmacie – comunitară/de circuit închis, modul de obținere al autorizației de funcționare, deținătorul de facto al autorizației, gestionarul fondul de comerț, dacă acest nou tip de farmacie va putea semna un contract cu CNAS, care este numărul de farmacii universitare ce pot fi înființate de către o universitate, dacă farmacia se poate înstrăina și în ce mod, introducerea acestei noi forme de unitate farmaceutică poate aduce cu sine foarte multe dezechilibre din punct de vedere comercial, deontologic și juridic.

Sperăm că argumentele prezentate pe scurt mai sus și detaliate în anexa la prezenta adresă să fie suficient de puternice și clarificatoare astfel încât să susțineți faptul că această prevedere nu poate fi introdusă atât de facil în legislație, că nu este nevoie de o astfel de prevedere în acest moment și că, dacă sunt descoperite situații punctuale, acestea se pot rezolva inclusiv cu ajutorul organismelor profesionale din domeniul farmaceutic.

Vă stăm la dispoziție pentru orice fel de detalii suplimentare sau clarificări.

Cu stimă,
Farm. Cristina Pavel

Președinte
Asociația Farmaciilor Independente *Ethica*

1. Argumente de tehnică legislativă

➤ Potrivit Art. 6. din Legea 24/2000:

(1) Proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă. Soluțiile pe care le cuprinde trebuie să fie temeinic fundamentate, luându-se în considerare interesul social, politica legislativă a statului român și cerințele corelării cu ansamblul reglementărilor interne și ale armonizării legislației naționale cu legislația comunitară și cu tratatele internaționale la care România este parte, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

(2) Pentru fundamentarea noii reglementări se va porni de la dezideratele sociale prezente și de perspectivă, precum și de la insuficiențele legislației în vigoare.

Considerăm că această inițiativă de modificare a Legii 95/2006 nu respectă prevederile articolului menționat, deoarece:

a) Modificările propuse trebuie să fie temeinic fundamentate, luându-se în considerare interesul social

Având în vedere faptul că această modificare face referire la o categorie socială foarte limitată de persoane (*farmaciștii care sunt și cadre didactice în domeniu*), dar și faptul că interesul social care primează este cel al echității legislative, această măsură încalcă unul dintre principiile fundamentale care determină necesitatea adoptării unei modificări legislative.

La acest moment, numărul farmaciilor comunitare din mediul urban – cu precădere din orașele și municipiile în care există universități de medicină și farmacie, este deja cu mult depășit față de cel instituit de către Legea 266/2008. Motivul este dat de faptul că anterior, a existat o excepție de la criteriul demografic stabilit de art. 12(1), și anume s-a acordat posibilitatea înființării de farmacii comunitare în centre comerciale de mare suprafață. În baza acestei excepții, au fost înființate foarte multe farmacii comunitare, deoarece au fost considerate centre comerciale de mare suprafață toate parterele de blocuri cu spații comerciale și fiecare intrare în piață.

Din acest motiv – pentru că această excepție a permis înființarea a foarte multe farmacii cu încălcarea legii, excepția a fost înlăturată din legislație.

Orice nouă excepție prin intermediul căreia se va permite înființarea de noi farmacii fără respectarea criteriului demografic riscă să ducă din nou la abuzuri. Cu atât mai mult cu cât **modificarea propusă nu precizează absolut nimic referitor la numărul de farmacii pe care o instituție de învățământ poate să le înființeze într-un oraș, dar nici măcar dacă este vorba de farmacii comunitare de circuit închis sau deschis**. Având în vedere faptul că în propunerea de modificare nu se specifică faptul că o farmacie înființată prin excepție în condițiile menționate mai sus nu poate fi înstrăinată de către instituția de învățământ care a înființat-o la foarte scurt timp după înființare, există pericolul foarte real ca aceste instituții să înființeze pe bandă rulantă farmacii pe care apoi să le înstrăineze, acestea intrând în circuitul obișnuit al farmaciilor comunitare, ignorând astfel criteriul demografic considerat prioritar dintotdeauna în materia numărului de farmacii comunitare dintr-o unitate administrativ – teritorială.

Interesul populației este accesul la medicamente și consiliere farmaceutică bazată pe criterii profesionale, și nu comerciale, deoarece atunci când intră în concurență dreptul la sănătate cu libertatea comercială, va prima întotdeauna sănătatea. A permite înființarea prin excepție a multor farmacii, va aduce

prejudicii ireparabile domeniului farmaciilor comunitare, deja foarte viciat de excepțiile anterioare, care au determinat foarte mulți farmaciști independenți să înstrăineze farmaciile proprii deoarece nu aveau cum să facă față presiunii concurențiale generate de către multitudinea de farmacii (exclusiv de lanț – adică aparținând unor societăți comerciale care dețin și depozite de medicamente și care sunt, practic, atât distribuitori de medicamente, cât și vânzatori cu amănuntul) care s-au înființat în imediata apropiere a farmaciilor respective. Dacă într-o primă impresie, este un mers firesc al lucrurilor într-o economie de piață, la o analiză mai atentă – diminuarea numărului farmaciilor independente, până când acestea aproape au dispărut din marile orașe, are consecințe extrem de grave pe termen lung pentru întreg sistemul sanitar și pentru pacienți.

Prin urmare, criteriul interesului social nu este respectat de această propunere.

Având în vedere faptul că modificarea cuprinde o categorie socială extrem de limitată, cea a cadrelor didactice universitare, interesul social este minim. Aceste persoane pot să își desfășoare activitatea în cadrul farmaciilor comunitare și pot avea (unii chiar au) farmacii proprii și la acest moment. Prin urmare, o măsură prin care aceștia să beneficieze de privilegii suplimentare este discriminatorie față de restul persoanelor de aceeași profesie, care trebuie să respecte toate limitările impuse de legislație atunci când doresc să aibă un loc de muncă sau să își deschidă propria farmacie.

Un demers legal care instituie privilegii pentru o categorie foarte limitată de persoane, discriminând astfel foarte mulți membri ai societății, nu trebuie să constituie niciodată un motiv de modificare a unei legi.

- b) Conform Legii 24/2000 privind Normele de tehnică legislativă, *“pentru fundamentarea noii reglementări se va porni de la dezideratele sociale prezente și de perspectivă, precum și de la insuficiențele legislației în vigoare.”*

Proiectul de modificare nu aduce niciun argument viabil cu privire la insuficiențele legislației în vigoare.

Dacă despre dezideratele sociale prezente și viitoare am argumentat la punctul a) precizăm aici pe scurt faptul că legislația care reglementează modul de înființare și funcționare a unităților farmaceutice din România este Legea 266/2008, care nu face nicio referire distinctă cu privire la o categorie specială de farmacii, respectiv farmaciile universitare, din motive obiective: oricare din persoanele menționate mai sus pot, la fel de mult ca oricare alte persoane – farmaciști și/sau cadre didactice – să își desfășoare activitatea într-o farmacie cu respectarea legislației. Prin urmare, la acest moment legea nu creează nicio incompatibilitate sau interdicție cu privire la aceste categorii socio-profesionale, cu referire la posibilitatea de a lucra în cadrul unei farmacii comunitare în timp ce practică meseria de cadru didactic.

În ceea ce privește caracterul didactic al farmaciei, menționăm faptul că și la acest moment, studenții facultăților de farmacie pot face practica necesară la farmaciile comunitare existente, și nu există niciun impediment ca aceștia să o poată face în continuare în același mod. Nu am găsit niciun argument al inițiatorului care să determine, nici din acest punct de vedere, necesitatea înființării acestor farmacii universitare. Nu am găsit de asemenea nicăieri în spațiul public, vreo informație privind faptul că viitorii farmaciști ar avea dificultăți în a-și desfășura perioada de practică în farmacie. Considerăm că pentru a îndruma un student în practica farmaceutică, sunt mai mult decât pregătiți farmaciștii care sunt angajați în farmacia comunitară. Acest lucru este valabil în oricare din profesiile unde este nevoie de experiența practică pe perioada studenției. Inclusiv legiuitorul separă cele două aspecte: teoria și practica, atunci când definește în Legea 258/2007 la art. 1-3 subiecții implicați în activitatea de practică a studenților.

Astfel, nu există nicio insuficiență legislativă care să poată fundamenta această modificare.

➤ Potrivit art. 13 din Legea 24/2000: “Actul normativ trebuie să se integreze organic în sistemul legislației, scop în care:

a) *proiectul de act normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel, cu care se află în conexiune;”*

Acest proiect de modificare a Legii 95/2006 nu respectă prevederile de mai sus, deoarece:

- Legea 266/2008 este legea specială, care definește modul în care pot fi înființate și pot funcționa farmaciile comunitare în România.

Analizând modificarea propusă, aceasta nu se corelează cu actul normativ cu care se află în conexiune, în Legea 266/2008 nu există nicio mențiune a *farmaciilor universitare*, ca farmacii distincte, care au o modalitate de funcționare specifică.

De asemenea, nu există nici în propunerea de modificare a legii 95/2006, dar nici în legea 266/2008 nicio precizare cu privire la aspecte specifice care sunt obligatorii a fi clarificate înainte de a aproba modificarea propusă, și anume:

- care este numărul de farmacii care ar putea funcționa sub patronajul universităților de profil?
- care sunt condițiile specifice de funcționare – care ar îndreptăți instituirea acestei excepții – va fi o farmacie de circuit închis sau deschis, vor avea acces numai cadre universitare și studenți sau va putea angaja și alte categorii de personal?
- farmacia universitară va desfășura și activitate comercială?
- este necesară o dotare specifică (de exemplu – laborator, anumite dotări distincte)?
- ce suprafață minimă trebuie să aibă farmacia, dacă are obligatoriu anumite dotări specifice?
- odată înființată, care este modul în care poate fi desființată/înstrăinată etc.

Toate aceste detalii sunt specificate în legea 266/2008 pentru toate unitățile farmaceutice, motiv pentru care legea ar trebui să aibă prevederi similare și pentru această nouă categorie de unități farmaceutice înainte ca orice alt demers de modificare a Legii 95 să poată fi validat.

Prin urmare, modificarea propusă nu este corelată cu alte acte normative în domeniu.

➤ Nu în ultimul rând, includerea posibilității înființării unui nou tip de unitate farmaceutică la art. 575, nu respectă prevederile Legii 24/2000 de la art. 35 și urm., privind modul de redactare a unui act normativ.

Practic, propunerea de modificare a aceluși articol prin includerea unui text care privește pe de o parte înființarea unui nou tip de unitate farmaceutică, dar și anumite dispoziții care privesc o categorie socio-profesională foarte limitativ precizată, nu are legătură cu nimic din ceea ce este prevăzut în restul articolului.

Conform art. 35 din Legea 24/2000, “*redactarea textului proiectului trebuie precedată de întocmirea unui plan de grupare a ideilor în funcție de conexiunile și de raportul firesc dintre ele, în cadrul concepției generale a reglementării*”. Dacă analizăm textul propunerii în raport cu prevederile articolului deja existent, constatăm că nu există nicio conexiune între ideile din textul propus a fi introdus și restul prevederilor existente deja.

În realitate, propunerea de modificare legislativă nu poate viza modificarea Legii 95/2006 (ca lege generală în domeniul sănătății), ci aceasta vizează, indirect, modificarea Legii 266/2008 a farmaciei – lege specială care reglementează modalitatea de înființare a farmaciilor comunitare, în condițiile în care Legea nr. 95/2006 nu conține nicio prevedere referitoare la înființarea farmaciilor comunitare, ci doar cu privire la exercitarea profesiei de farmacist (Titlul XIV).

2. Argumente de natură deontologică, socială și economică

- a) **Propunerea de modificare a articolului 575 are un caracter ne-deontologic**, deoarece instituie un privilegiu pentru cadrele universitare în detrimentul colegilor lor farmaciști.

Cu atât mai mult cu cât este vorba de cadre didactice și de mediu universitar, introducerea unor criterii discriminatorii pentru orice aspect al domeniului pe care aceste cadre didactice îl patronează, este un demers care nu ar trebui acceptat în niciun fel de către legiuitor.

- b) **Propunerea de modificare a articolului 575 are un caracter anti-concurențial**, deoarece acordă unei entități anume, beneficiul de a nu se supune unor reguli general valabile pentru ceilalți actori de pe piață

Atât timp cât se propune înființarea unor farmacii prin excepție de la o regulă ce se aplică tuturor celorlalte persoane fizice și juridice, este mai mult decât evident caracterul anticoncurențial al acestei măsuri. Orice propunere care acordă cuiva facilități în detrimentul tuturor celorlalți, cu atât mai mult cu cât prevederea este foarte ambiguă, lăsând loc unor posibile abuzuri, nu poate fi acceptat ca atare de către legiuitor.

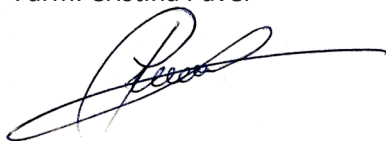
- c) **Propunerea de modificare a articolului 575 nu are niciun beneficiu social**, date fiind următoarele:

- în orașele universitare, nevoia de farmacii este nu doar acoperită, dar chiar cu mult depășită **în raport de criteriul demografic** instituit de legea specială a farmaciei (266/2008). Inflația de farmacii permisă anterior, tot prin introducerea unei excepții care a permis ca un număr foarte mare de farmacii să apară în orașele mari, încă se menține la cote înalte. Prin urmare, deschiderea unei noi farmacii/sau a unor noi farmacii nu acoperă nicio nevoie socială reală;
- practica studenților din Facultățile de farmacie se poate desfășura și la acest moment, ne-existând niciun fel de problemă în acest sens. Motivele didactice invocate nu există. Farmaciștii din cadrul farmaciilor comunitare care au primit solicitarea de a primi studenți în practică sunt mai mult decât capabili să acorde acestora pregătirea practică necesară. Prin urmare, nici pentru această categorie socială, demersul nu răspunde vreunei nevoi reale;

Având în vedere aspectele invocate mai sus, reluăm solicitarea de a **aviza negativ** propunerea de modificare a art. 575 conform propunerii din proiectul de modificare a Legii 95/2006, cu nr. de la Senat L352/2021 și de la Camera Deputaților **PLX495/2021**.

Cu stimă,

Farm. Cristina Pavel

Președinte

Asociația Farmaciilor Independente *Ethica*